

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill. Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.	Felélős szerkesztő és lapfőigazgató: ÁVÉD JÁKÓ Munkatársak: Dr. Mayer Ödön, Balla István és Falu Kornél. Kiadó: PAPP GYÖRGY	Szerkesztőség Apaffy utca 186. sz. Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézetében. Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltnének.
---	--	--

Nemzetközi alkoholizmus elleni X. kongresszus.

Az 1903. év április havában Brémában tartott nemzetközi alkoholizmus elleni IX. kongresszus elhatározta, hogy a nemzetközi X. kongresszus 1905. évben Budapesten fog ülésezni. A szervező-bizottság — főleg a külföldi érdeklődők kívánságának megfelelően — megállapította, hogy a kongresszust 1905. évi szeptember hó 11-től 16-ig bezárólag tartja meg.

Az alkoholizmus elleni ezen nemzetközi kongresszus ezentúl oly országban fogja tárgyalásait tartani, amelyben eddigelé az alkoholizmus veszedelmének elhárítására ugyszólván semmi sem történt. Az a csekély társadalmi mozgalom, mely a bécsi hasonló tárgyú kongresszus hatása folytán hazánkban megindult, még alig mutat fe valamelyes eredményt s küzd a kezdet nehézségeivel. Pedig az alkoholizmus immár régen kinőtt azon szűk keretből, melyben az ellene való védekezés kezdetén mozgott és nagyfontosságú társadalmi kérdéssé fejlődött.

Köztudomásu, hogy az alkoholizmus minden társadalmi osztálynak végzetes csapása és sujt szegényt, gazdagot, műveltet, műveletlent egyaránt. Nem is egyesekhez, se nem egyes osztályokhoz, hanem mindenkihez, osztálykülömbőség nélkül intézzük hívó szózatunkat, vegyen részt kongresszusunkban, igyekezzék e fontos kérdést minél alaposabban megismerni, s velünk együtt

arra törekedni, hogy az emberiség ezen pusztító járványát közös erővel leküzdhessük. Társadalmi betegségtől csak öntudatos társadalmi küzdelem válthat meg bennünket.

Kongresszusunk nem egy irány szolgálátában áll. Működésünkben egyesül minden törekvés, mely az alkoholizmus leküzdését célozza, akár a mértékletesség, akár a teljes abstinentia útján. Tárgyalásaink nem ölelik föl az alkoholizmus összes kérdéseit; az anyag immár oly nagy, hogy lehetetlen minden részletre egy kongresszus keretén belül kiterjeszkedni. A brémai kongresszus fényesen bevált mintájára mi is csak a főbb pontokat, a leginkább aktuális tárgyakat szemeltük ki megvitatás céljából, melyekben képviselve van a kérdés szociális, pedagógiai, hygienikus, jogi és orvostudományi része, s így minden résztvevő megtalálhatja az őt leginkább érdeklő fejezeteket.

A megtartandó kongresszus fontos kulturmisszióra hivatott nem csak Magyarországon, hanem általában Kelet-Európában, különösen a Balkán államokban. Ezen országokban vagy épen-séggel nem, vagy nagyon kevésbé ismerik az alkohol-ellenes törekvések áldásait és ezért is különösen is felszólítjuk őket, használják fel az alkalmat azon nemzetek tapasztalatainak megismerésére, melyek a küzdelmet már évtizedek óta folytatják. Ezen nemzeteket pedig kérjük, küldjenek minél több képviselőt közénk, hogy az e téren szerzett ismereteiknek és tapasztalataiknak

gazdag tárából merithessünk és azt a magunk számára értékesithessük.

A kongresszus szervező és végrehajtó bizottsága.
* * *

A kongresszuson való részvétel, valamint minden-mű más bejelentés dr. Stein Fülöp főtitkár czimén a nemzetközi alkoholizmus elleni X. kongresszus irodájába intézendő. A kongresszusra vonatkozó mindennemű felvilágosítás itt nyerhető. Az iroda czime f. évi szeptember hó 1-ig Budapest, IV., Központi városháza, azontul VII., Mücsarnok, Városliget.

A kongresszussal kapcsolatban rendezendő kiállításra vonatkozólag bővebb felvilágosítást ad dr. Kovács Gyula kir. tanácsos, a kereskedelmi muzeum igazgatója (V., Váci-körut 32.). A kiállítandó tárgyak Budapest, VII., Mücsarnok Városliget czim alá küldendők.

A kongresszuson való részvételre a jelentkezőket lehetőleg szeptember hó 1-ig kell beküldeni.

A kongresszusi tagdíj 6 korona. A pénzküldemények a végrehajtó-bizottság pénztáráshoz Tauffer Károly gyógyszerészhez (Budapest, VI., Teréz-körut 39.) czimzendők.

A tagok a kongresszus valamennyi nyomtatványát ingyen kapják.

A tagok a magyar királyi államvasutak összes vonalain bármely állomásról Budapestig és a kiinduló állomásra vissza, gyors-, személy- és vegyesvonattal az I. és II. osztályban a használandó vonatnemnek megfelelő a közvetlen alacsonyabb osztályú rendesáru egész, a III. osztályban pedig személy- és vegyesvonattal félárú II. oszt. menetjeggyel utazhatnak.

A kongresszus tagjainak elszállásolásáról a kongresszus lakásügyi-bizottsága gondoskodik. Amennyiben a tagok a lakásra vonatkozó óhajukat idejekorán tudatják a lakásügyi-bizottsággal, úgy az akár szállodában

hajlásoknál, hol az út egyik hegyoldalról a másikra megy át, erős mélyedés borzongatja meg hátunkat s a mélyedésből erős csattogás üti meg fülünket, amely nem egyéb, mint egy-egy favágó embernek fejszecsapása, vagy egy-egy fa zuhanásának hangja, vagy egy-egy leguruló sziklának a bércek viszhangján megsokszorosodó dördülése, avagy lehet, hogy egy menekülő medve futásának okozata. Máshol végül a mélységből fűrészmalmok zobogása vagy pásztor fiuk tilinkóinak méla székely nótája köti le figyelmünket.

A szemet és fület minden lépésen más és más dolog köti le és így nem csodálható, hogy bár hosszú ideig haladtunk felfelé, mégis csak akkor vettük észre, hogy a tetőn vagyunk, mikor a kocsis pihentetőt tartott és előkészületet tett a koci fekezésére.

A lejtőn már nem lehet a természet szépségeibe merülni el, bár a változatosság itt sem kevesebb, mert a székely kocsis tudvelevőleg a lejtőn is használja az ostort s ugyancsak helyre akarja ütni azt az időbeli differenciát, amit az emelkedésen elmulasztott.

Szörnyen haladtunk tehát előre, de egy ponton mégis kénytelenek voltunk megállani. Ott, ahol a hegység Csik felől eső oldalára értünk.

Az a panoráma, amely itt megnyílt, felséges volt. Hátunk megett állott a Hargita hegység égbe meredő csucaival, szemben a kilátást a balánbányai csupaszmészsziklák nagyszerű fehéres tömege zárta el, északról és délről pedig részint a gyimesi havasok, részint a Gyergyót Felcsiktől elválasztó Geréces nevű hegy sötétlő fenyvesei, részint a Zsögöd-nél előnyomuló hegyek vágták el a tovább látás útját.

T Á R C Z A.

Csatangolás.

III.

Az utazó hármas társaság Oláhfaluból a nagy erdőnek, a Hargitának vette útját.

A székely ember félelmes tisztelettel tekint mindig ezen három esücsos ős havasra, melynek tetejét hó ezüstözi gyakran még akkor is, midőn alatt ért kalászt lenget a nyári szellő. S a félelmes tisztelet a székely ember nemzete, földje, hagyományai, ősei és nemzeti történelme iránt táplált ragaszkodásából veszi forrását. E nagyszerű havas, mely közel 1800 méter magas, az egész székelyföldet és fél Erdélyt befutó heglánczatok zöme s innen mint központból oszlanak szét a hegysorok minden irányban. Onnan erednek a székelyeket eltető és a lakóhelyeket termékenyítő patakok, ott teremnek a drága érczek, ott tenyésznek a székelyek bálványai, a súdar fenyvesek, de ennek a havasnak a tetején születik a vihar is és ennek gyermekei a mindent elsodró szélvész és árvíz is; e havas, mert körülte folytak le az események, tanuja és hirdetője Székelyország keletkezésének, a székelység vitézségének és küzdelmeinek, az ősi élet boldogságának és szenvedéseinek.

Magam is és valószínűleg professzor útitársam is hasonló félelmes tisztelettel néztünk a magas esücsok felé, részemről nemesak azért, mert ezen nagyszerű földnek vagyok szülőltje, hanem azért is, mert égbe nyúlóan magas a hegy, s földre vágyóan öregecske már a legény, a székely ló pedig, az szörnyen kényelmes és

elgondoltam, hogy mikor is érünk mi oda fel. Szóval végtelen únalmasnak látszó utat láttam magam előtt.

Ámde szerfelett csalódtam! Alig haladtunk néhány percet az országúton, már is lekötötte figyelmemet a székely nép szorgalma, mely a köves, terméketlen talajt kalász termésére kényszerítette s az omladékos, sziklás hegyoldalt befásította. Nemsokára zugó fenyves erdő árnyas rejtekében haladt előre kocsink s a tájnak változatos, sok oldalú képe úgy lefoglalta figyelmünket, hogy alig vettük észre az idő előre haladását.

Kezdetben lankás a hegyoldal mellettünk és lankás a hegyoldal, a melyre felhaladtunk. Mellettünk patakecska csobog kanyarogva előre s nedvével és párázatával dús fütermést és e között a mezei virágoknak bő sokaságát idézi fel öröme az áldás után vágyó gazdának. Felettünk a hegyoldalon a fák között levő tisztásokon juhok, tehenek és kecskék legelnek s kolompjuk hangjával, bőgéssel és bégetéssel, a báránycsordák és kecskeollók pedig pajzán játékuikkal zavarják meg az erdő esendjét és az utazó elmélázását.

Utunk tovább és tovább mind magasabban és merészebben emelkedik a hegyoldalokon felfelé s az útszéleken az erdő fái mind sűrűbb és sűrűbb árnyékot vetve védik az utast a nap heve ellen. A hegyoldalból majd itt majd amott bővizű forrás folydogál a csorgó elé tett váluba s abból ki a földre, hogy legyen embernek, állatnak és növényzetnek egyaránt mivel üditse szomjuságát. A völgy tulsó oldalán itt-ott a szem a meredek kiálló sziklacsoportok merész és szeszélyes alakulásán akad meg, vagy úgy esik, hogy a távolabb esücsokon rég összedőlt várakat varázsol elénk a képzelet. A völgy-

tüdőbetegségeknek, légszervek hurutos bajainál, valamint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábadozóknál influenza után ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva: F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel. (Svájcz.)

tart fenn nekik megfelelő szobát, akár pedig ingyenlakást biztosít nekik, kérjük azonban a tagokat, hogy ebbeli bejelentésüket legkésőbb szeptember hó 1-ig megtenni szíveskedjenek.

Végleges munkarend. Hétfőn, szeptember hó 11-én. Délután 4 órákor. A „Magyarországi Nőegyesületek Szövetsége” által rendezett nyilvános gyűlés a Műcsarnokban. Előadók: Gray—London, Hoffman—Bremen, Kassowitz—Wien, Gonser—Berlin, Wakel—London.

Este fél 9 órákor. Ismerkedési estély a műcsarnok kupolatermében.

Kedden, szeptember hó 12-én. Délelőtt 10 órákor a Műcsarnokban. 1. A kongresszus megnyitása. 2. A kongresszus tisztikarának megválasztása. 3. Hivatalos üdvözlések és üdvözlő iratok felolvasása. 4. Ünnepi előadás, tartja Prof. Dr. Gruber—München: Az „én” egészségtana. (Vita nélkül). Délután 3 órákor a Műcsarnokban. 1. Az alkohol befolyása a szervezet ellenálló képességére, különös tekintettel az átöröklésre. Referensek: a) Prof. Laitinen—Helsingfors; b) Prof. Weygandt—Würzburg. 2. A műbor hygienikus jelentősége. Referens: Prof. Liebermann—Budapest. Este 8¹/₂ órákor. A magyarországi abstinentes egyesületek estélye. Rendezi: az Orsz. Magyar Alkoholelles Egyesület a Nemzetközi Good Templar-rend Magyarországon, az Alkoholelles Munkás-Egyesület és az Alkoholélvezettől Tartozkodók Egyesülete (Erdély). Előadók: Juliusburger—Berlin: Abstinentia és világnézet; Lutoslavsky—London: Az abstinentia Lengyelországban; Ernst—Zürich: Az abstinentes mozgalom Svájcban.

Szerdán, szeptember hó 13-án. Délelőtt 9 órákor a Műcsarnokban. 1. Alkohol mint tápszer. Referens: Prof. Kassowitz—Wien. 2. Alkohol és nemi élet. Referens: Prof. Forel—Chigny près Morges. Délután 3¹/₂ órákor a Műcsarnokban. 1. Alkohol és büntetőtörvény. Referensek: a) Prof. Lombroso—Turin; b) Prof. Bleuler—Zürich; c) Prof. Vámbéry—Budapest. 2. A szesz italok végzetes hatása az afrikai benszülöttekre. Referens: Müller—Groppendorf. Este 8 órákor. Katolikus estély. Rendezi a katolikus egyesületek szövetsége. Előadók: Kapitzá—Tichau, Orel—Wien, Dür—Krumbach, Lénard—Veldes, Csillag—Budapest, Geőcze—Budapest, Vragassy—Budapest. Betegsegélyző-pénztárak gyűlése. Előadó: Schwartz—Budapest. Internationaler Alkoholgegnerbund összejövetele.

Csütörtökön, szeptember hó 14-én. Délelőtt 9 órákor a Műcsarnokban. Iskola és nevelés az alkoholizmus elleni küzdelemben. Referensek: a) The Honble Mrs. Eliot Yorke—Southampton; b) Hähnel—Bremen; c) Eötvös—Szolnok; d) Fischer—Pozsony; e) Kirschane Szentistván. Délután 4 órákor a magyar kir. Orvosegyesületben. Elmeorvosok összejövetele. Előadók: a) Delbrüch—Bremen: Abstinentia az elmegógyintézetekben; b) Waldschmidt—Berlin: Az iszákosok gondozásának jelenlegi állása Németországban; c) Bezzola—Ermatingen: Az alkoholizmus gyógytana; d) Michel és Legrain—Paris: Az iskolások gyógyítása; e) Juliusburger—Berlin: Belátás hiánya az iszákosoknál. Este 8¹/₂ órákor. Budapest székesfőváros estélye.

Pénteken, szeptember hó 15-én. Délelőtt 9 órákor a Műcsarnokban. 1. A munkások kulturális törekvései és az alkohol: a) Vandervelde—La Hulpe; b) Kiss-Budapest. 2. Alkohol és munkaképesség különös tekintettel a katonai trainingre. Referens: Mitander—Föllinge. Délután 3 órákor a Műcsarnokban. Az alkohol ipari

és ebben a nagyszerű havas keretben Felcsik ott terült el közvetlen alattunk, ott lapul el a virgonez Olt-folyó által befutott gyönyörű térség.

Szép e tér magában is, de mennyire ékesítik azt, mint valami tarka mozaikot a székely ember szorgalmának gyümölcsei: a sok kert, a különböző színekben szereplő kaszálók, rétek és szántóföldek koczái és az ezek között szeszélyes összefüggésben elhelyezett falvak nagy fehérre meszelt és bádigos, fénylő tornyaikkal, sok színű háztetőikkel, zöldes foltokat alkotó gyümölcsöseikkel. Körülbelül mintegy 24 községet ölelt át a szem ebben a gyönyörű keretben. Farkasszemet nézett velünk Csiksomlyó, a székely nép áhitatának és Csikszere-dá, a belső székelyföld politikai életének központi helye.

Nagyot dobbant szívünk, mikor e két helyet megpillantottuk, hiszen e két helyhez az utazótársaság minden tagjának fiatalabb éveiből egy-egy nevezetesebb korszak emlékei fűződnek. Kollégám itt töltötte el gyermek- és tanulókorát, én itt kezdettem meg tanulmányaimat és családi életemet. És nőm? Ő itt élte mézes heteit, ha valóban mézesek voltak azok, mert hiszen elég törődni valójá volt s ezért a gazdasszonykodásból s a társadalmi életre való rátermettségéből itt tette le az érettségi vizsgát.

Nem sok idő telt el és mi a hegyről lekerülve, gyors karikázással siettünk bejutni Csiksomlyóra, hol feleségemet régi jó ismerőse és igaz szívű barátnéja, boldogult Adorján Imre tanár kollégámnak felesége tárt karokkal fogadta, kollégámat rokonai ölelték keblükre, engemet pedig Bálint György regens szíves gondoskodása folytán Balogh Jóska kedves kollégám látott szívesen a maga vendégszerető házában.

felhasználása, mint az alkoholizmus elleni küzdelem eszköze. Referensek: a) Dazinska-Golinska—Krakow; b) Klemp—Budapest; c) Malcömes—Budapest. Este 8¹/₂ órágr. Egyetemi hallgatók estélye. Előadók: Holitscher—Pirkenhammer, Enderstedt—Stockholm, Deutsch Frida—Wien, Tarczai—Budapest.

Szombaton, szeptember hó 16-án. Délelőtt 9 órákor a Műcsarnokban. Az italmérés reformja. Referensek: a) Eggers—Bremen; b) Legrain—Paris; c) Helenius—Helsingfors. Délután 3 órákor a Műcsarnokban. Az alkoholizmus elleni mozgalom szervezése. Referensek: a) Wlassak—Wien; b) Máday—Budapest; c) Stein—Budapest. Este 8¹/₂ órákor. Néggyűlés. Rendezi a kongresszus munkás-bizottsága. Szónokok: Forel—Chigny, Fröhlich—Wiener-Neustadt, Kiss—Budapest.

Vasárnap, szeptember hó 17-én. Kirándulás a Balaton mellé. Budapest déli vasút—Siófok—Balatonfüred—Siófok—Budapest.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1905. augusztus 31.

— **Elöléptetés.** Szöcs Géza gyulafehérvári m. kir. adóhivatali ellenőr I-ső osztályu ellenőrré léptetett elő és ezen minőségében Nagyszebenbe helyeztetett át.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Kórody Istvánt pénzügyi fogalmazóvá a nagyenyedi pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Megbizás.** F. év augusztus 17-től kezdve az abrudbányai anyakönyvi kerületben az anyakönyvvezetői teendők ideiglenes vezetésével további intézkedésig Winkler János abrudbányai anyakönyvvezető bizatott meg.

— **Dicséretes mozgalom.** A református templom tornyában elhelyezett és „városi torony óra” elnevezés alatt ismeretes óra jókarba helyezése iránt dicséretes mozgalmat indított az ev. ref. egyház előjárósága. Adományokat gyűjtet az óra feljavítása költségeinek fedezésére, és ennek keresztül vitelével Csecskedy József városi pénztárnokot bizta meg. A pénztárnok úr az ügühöz méltó buzgósággal teljesíti a rábizott nem könnyű feladatot s így remélni lehet, hogy rövid idő múlva meg lesz a szükséges összeg és lesz a városi közönségnek egy megbízható órája. Ideje már!

— **Néggyűlés az általános titkos választói jog tárgyában.** Hat gyulafehérvári lakos és iparossegéd által írásban beadott kérés folytán engedély adatott, hogy az általános titkos választás ügyében folyó év augusztus hava 27-én a Népkertben néggyűlés tartassék a következő napirenddel: I. Az általános titkos választási jog. II. A szervezkedés haszna és célja. Az irt napon és helyen megjelentek elnökül Bagi László, jegyzőül pedig Müller Lajos iparos segédekét ajánlották, kik közül az elnök az ülést megnyitván, előadta a néggyűlés célját s ezután átadta a szót Klein Jakab Kolozsvárról jött elvtársnak. A mint Klein beszélni kezdett, a kertben nagy számban összegyűlt s az általános titkos választási jogot ellenzők a teremben s a körül sorakoztak, a beszélőt közbeszólásokkal zavarták, később fütyülni, trombitálni kezdettek s a szónok felé tojással is dobáltak. Daczára azonban, hogy a hatósági kiküldött a megjelenteket csendre intette s figyelmeztette, hogy a néggyűlés bejelentve lévén, a zavargásoktól tartózkodjanak, a közbekiáltásoktól és nagy zajtól a szónok beszédét nem folytathatta, a tanácskozás teljes lehetetlenné vált s így tekintettel az ellenzők felszaporodott nagy számára s arra, hogy a kérelmezők alig egy néhányan elenyésző csekély számban voltak, a kiküldött figyelmeztetésére az elnök a néggyűlést feloszlatta s az eredménytelenül szétoszlott.

— **Hangverseny.** Folyó hó 27-én este nagyszabásu hangversenyt rendezett városunk kiváló szülötte Altmann Leó hegedűművész. A szép számban megjelent közönséget nagyban gyönyörködtette a kiváló művésznak magas színvonalon álló hegedűjátéka. A laikus ember szinte csodálkozik azon, hogyan lehet olyan nagyszerűen kezelni a hegedűt. Nem kell sokat dicsérnünk a hegedűművészt, hiszen hallottuk, hogy mit tud produkálni, milyen virtuozitással tud játszani. Büszkéek lehetünk rá, hogy városunknak egy ilyen kiváló művész szülöttje van. Meg kell említenünk a Hayn Fizi kisasszony

zongorajátékát is, mely méltán sorakozhatik a kitűnő hegedűművész játéka mellé. Seiden urnó éneke általános tetszést keltett a hallgatóságban. Springer S. és Kümmelman M. kisasszonyok zongora kísérete szintén ügyes volt. — A hangverseny szép összeget juttatott a Malbis Arumim-egyletnek. Ezt az összeget mint Altmann Leó-alapot kellene megőrizni és csak a kamatot elkölteni.

— **Nyilvános köszönet.** A gyulafehérvári Iparos Olvasó Kör hálás köszönetet mond Méltóságos Dókus Ernő országgyűlési képviselő urnak azon nagylelkűségéért, hogy a könyvtára felsegítésére 20 koronát adományozni méltóztatott. Fingerhut Jakab kereskedő úr szintén küldött két koronát. Köszönet érte. Hálánk nyilvánításával kapcsolatban felkérjük az Iparos Olvasó Kör ügyével rokonszenvező n. érd. közönséget, hogy könyvtárunkat könyvadományokkal is segíteni szíveskedjék.

Az Iparos Olvasó Kör elnöksége.
— **Panaszok.** A következő panaszokat küldötték be lapunknak:

I. Tekintetes Szerkesztőség! Ismerve a Tekintetes Szerkesztőségnek a közönség panaszai iránt való őszinte érdeklődését, bátorodunk kérni, legyen szíves becses lapjában alábbi panaszunknak helyet adni.

A vágóhíddal szemben van egy koresmahelyiség, a melyben minden vasárnap és minden román ünnepen oly éktelen zaj, izgató láрма, fülsiketítő trombitolás hangzik, hogy azt szó nélkül tovább is hagyni nem lehet. Künn a havasokon, vagy künn valahol a pusztai kocsmákban sem lehet hallani a vad lármanak, a féktelen duhajkodásnak ily hangos kitéréseit, mint az említett koresmahelyiségben, amelynek közelében pedig a kurjongató hajlamú közönségen kívül laknak még békésebb életet kedvelő polgárok is. Állandóan meg van zavarva a szomszédok nappali csendessége és éjjeli nyugalma. Az illetékes hatóság mindezt behunyt szemmel nézi. Felkérjük a tisztelt rendőrséget, legyen szíves lépjen közbe és különösen szüntettesse be a szabadban való mulatságokat, melyek közérkölesi szempontból is felette káros hatásuak, minthogy ily mulatságok alkalmával a nagyobb részt gyermekekből álló néző közönség a legotrombább és szemérmet sértő tréfákban gyönyörködik.

A szomszédok.

II. Tisztelt Szerkesztő Úr! A Nagyboldogasszony-utczában végig huzódó két fertelmes kanális kiállhatatlan bűze csodálatos képpen még nem ütötte meg az orrát a köztisztaság és a közegészség felett örködni hivatott tényezőknek. Pedig azt az undorító szagot, azt az émelyítő büzt mi itt a piacon lakók is érezzük, sőt már türehetetlennek találjuk és éppen ezért azon alázatos kérését bátorodunk becses lapja után az igen tisztelt közegészségőrökhöz intézni, hogy ugy saját hatáskörükben, mint a Nagyboldogasszony-utczai lakók körében is hassanak oda, hogy ezen kanálisok tisztántartása az erre vonatkozó szabályrendelet értelmében nap-nap után pontosan eszközöltessék. Minden háztulajdonosnak szigorú kötelességévé tétessék az, hogy a háza előtt elhuzódó kánalist separtesse ki és meszes vízzel öntesse le. Aki ezt nem tenné, arra rá kell olvasni a szabályrendeletet és meg kell büntetni — érzékenyen. Csak egy kis jóakarat kell hozzá és a város ezen legszebb utcája meg lesz mentve a kolerabacillusoktól.

Több főtéri lakos.

— **Halálozás.** Részvétel olvastuk a gyászjelentést, mely városunk néhány évvel ezelőtti tekintélyes polgárának halálhírért hozta. A gyászjelentés így szól: Özv. Mihelyes Zsigmondné szül. Elekes Ida és gyermekei, valamint az összes rokonság fájdalommal jelenti a legjobb férjnek, apának és rokonnak idős b. Mihelyes Zsigmond gyógyszerész urnak folyó évi augusztus hó 28-án életének 60-ik évében rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága földi maradványai folyó évi augusztus hó 30-án délelőtt 9 órákor fognak a róm. kath. vallás szerint beszenteltetni és a helybeli sírkertbe örök nyugalomra tétetni. Kelt Gyanafalván, 1905. augusztus hó 28-án. Mihelyes Zsigmond, Mihelyes Károly, Mihelyes Emma, Nagy Kálmán mint gyermekei. Özv. Mihelyes Zsigmondné szül. Elekes Ida mint neje. Nagy Kálmán, Nagy Zsiga mint unokái. Nagy Kálmánné szül. Kőrösi Anna, Mihelyes Károlyné szül. Pankl Anna

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVÍZ

AZ EGYEDÜLELMIS MERT KELLEMEZŐ ISZÓ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

LERAKAT: ID. MISSELBACHER J. B. CZÉGNÉL GYULAFEHÉRVÁRT.

mint menyei. Áldás és béke lebegjen a drága halott felett!

— **Az alvinczi állami óvoda ünnepélye.** Ünnepélynek írjuk, pedig vizsgának jelezték. Az apró emberkék testet edző kedves játékaikkal, tanulságos és vidám, meg hazafias versikék előadásával oly sok örömet és gyönyörűséget okoztak a szülőknek és érdeklődőknek f. hó 26-án, nem egynek könnyet csalva a szemébe, hogy méltóan írhatjuk ünnepélynek. És ez nem is lehet másképpen, ahol oly hivatása magaslatán álló fáradhatatlanul buzgó óvónő, a munkás, mint Molnár Béláné. Legyen neki elismerés! Vezesse hazafias missziójában még nagyon soká ily fényes sikerekkel óvodánkat.

— **A Herkules-sör.** Bizonyára t. olvasóinknak is feltűnt már, hogy e különlegességet nagy költséggel és nagy reklámmal vezeti be a Herkules-sörfőzde (Budapest, Bethlen-tér 3.) Értésülésünk szerint a Herkules-sört nem lesz nehéz bevezetni, mert az oly kitűnő-malátatápsör különlegesség, hogy minden intelligens családnál állandóan használják, t. i. nemcsak kitűnő ízű asztali ital, hanem páratlan étvágyfokozó; idegesség, álmatlanság és vérszegénység ellen pedig tanárok és orvosok is ajánlják.

— **Nyilvános nyugtázás.** A Malbisch-Arumim segítő és fölruházó egylet javára e hó 27-én tartott hangverseny alkalmából a következő felülfizetések történtek: 8 korona: Mendel Manó és Fried Ármin dr., 4 korona: Bervei Jónás Gyula és Lorber Bertalan. 2 korona: Frölich Gyula, Jäger Tamás, dr. Téri Ödön, Storfer Leó, és Mandula Béla, 1 korona: Schwartz Áron, Papp György, dr. Adorján Sámuel, Wolf Mór, Dahinten Viktor, Klärmann József, Engel Miksa, Altmann József és Kun Henrik, 20—20 fillért pedig három névtelen fizetett felül. A felülfizetőknek hálás köszönetet mond a rendező bizottság.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Milyen volt Gyulafehérvár 244. évvel ezelőtt?

Vannak sokan, kik kedves városunkról kedvezőtlenül nyilatkozni, városunkat sárosnak, porosnak elnevezni merészkednek, s általában mosolyogván kicsinyelni szokták városunk lassan menő előhaladását, midőn is városunkat összehasonlítják más vidéki helységekkel, melyek napról-napra emelkednek szellemi és anyagi jólétben és tekintélyben, s rohamos fejlődésnek és fölvirágzásnak örvendeznek.

De ezek a gonosz lelkek teljesen elfelejtik, vagy nem is tudják, hogy Gyulafehérvár, a mostani vidéki város hajdanában pompázó fejedelmi székváros, Erdélynek fővárosa volt. — Volt — !

De vannak aztán ellenben mások, talán nagy számban is, kik az előbbiekkal ellentétben, városunk mindeu iránybani, ugy szellemi, mint anyagi téren való haladását bámulják s bámulatukat zengedezik dicsénekekben.

A kétféle nézetűeknek csoportja közül, melyiknek van igaza?

A ki az igaznak mibenlétére kíváncsi s kielégíteni kívánja kíváncsiságát, legjobban cselekszik, ha nem hallgat sem a gáncsolók, sem a dicsőítők szavaira, hanem szépen csendesen félre áll az útból, figyel, kutat, szemlél, jegyezget és tanulmányoz; mert ezen úton legbiztosabban jut az igaznak felismeréséhez.

Érdekes és tanulságos városunk életének és fejlődésének megfigyelése, mert sok mulatságost, sok lelki élvezetet nyújt az, miért is e kis fáradság bőven meg van jutalmazva.

Nincs szándékom ez alkalommal e kényes kérdés fejtegetésével foglalkozni, vagy a mostani Gyulafehérvárról behatóbban szólni, nem, arra ez időszert még nem érkezett meg a kellő időpont, ezt majd fejtegetem e város monografiája megírásakor; most csak egy kis képet óhajtok „leközlöni“ kedves városunknak a XVII-ik század második feléből való állapotáról.

Szolgáljon ez is szerény adatul városunkról majd későbbben napvilágot látandó monografiája számára.

Városunkról szóló e kis képet átvettem a Magyar Tudományos Akadémia történelmi bizottságának megbízásából 1904-ben Budapesten megjelent nagyszabásu munkából, melynek czíme a következő:

„Evlia Cselebi török világutazó magyarországi utazásai 166—1664. Fordította és jegyzetekkel kísérte Dr. Karácson Imre.“(*)

*) Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia Budapesten 1904. Ára 10 korona.

Evlia Cselebi előkelő török diplomata és utazó volt, kinek már IV. Murad szultán idejében (1622—1640.) s utána is alkalmá volt a török hadsereggel utazgatni s kinek e mellett többszöri kiküldetése bő alkalmul szolgált nem csak idegen földek bejárására, hanem főkép a legkülönbözőbb népek alapos megfigyelésére is. A nyert benyomások és tapasztalások hű leírására pedig nagy szellemi tehetség állott rendelkezésére.

Evlia Cselebi beutazta Anatóliát, Szíriát, Mezopotaniát, Perzsiát, Arabiát, a Kaukaszt és Törökország európai részeit, Dalmatiát, Szerbiát, Oláhországot, Moldvát, Krimiát.

Az 1660-ik évtől kezdve 1664-ig bejárta Magyarországot és Erdély nagyobb részét. 1664-ben a Bécsbe küldött török követséghez csatlakozott s Bécsből a császári pátenstlevéllel elutazott Németországba, Hollandiába, Svédországba, Lengyelországba, Oroszországba és Krimin át tért vissza Konstantinápolyba.

Világlátott ember vala tehát s azért feltehető, hogy nem ejtették bámulatba csekélységek, s hogy mind igaz és hű az, mit városunkról is írt.

Utazásairól tíz kötetre terjedő munkát írt, melynek első ízbeni kinyomatása most van folyamatban.

Erdélybe a Maros mentén jutott; Déva, Szászváros és Alvincz leírása után áttér városunk ecsetelésére, melyet az említett magyar munkából szóról-szóra itt közlök:

„Innen (Alvinczről) elindulván északi irányban mentünk s a tatár sereg Kemény János király (az erdélyi fejedelmeket királyoknak nevezi. Dr. Cs.) táborával megütközhvén, tízezer fogollyal tért vissza az iszlám táborba. Az iszlám seregben oly nagy öröm és vigság volt, hogy azt leírni nem lehet. Azután a falvakat gyujtogatva, rombolva mentünk a Maros folyó partján s az egész iszlám sereg egy szép hidon ment keresztül (Bizonyára Maros-Portusnál. Dr. Cs.) és a muszelmán csapatok zászlóaljai előrehaladván, Belgrádtól (Gyulafehérvár*), egy ágyulövés távolságban megszállottak.

Erdel Belgrádi (Erdély Belgrádja vagyis Gyulafehérvár. Dr. Karácson.)

Ezt a várat a Dunánál fekvő Belgrád elfoglalása után építették s Belgrád nevet adtak neki.

Ez az erdélyi királyoknak (fejedelmek) tartózkodási helye. Vára a Maros folyó partján egy nagy síkságon fekszik, (t. i. a mostani vár és a szőlőhegyek közt elterülő fensikon. Dr. Cs.) négyszög alakú erős vár. Öt tégláépítkezésű bástyája van, mint Várad várának (Nagyvárad Dr. Cs.); két kapuja közül egyik keletre, a másik nyugatra néz. A vár belsejét sakktábla festésű főutak s oly művészi templomok díszítik, hogy azt leírni nem lehet. Fogadó, imáretok, medresze (főiskola), pátriárkai és papi házak, csársi, bazár és bedesztán**) ékesítik.

A vár keleti oldalán levő fal felett, síkságra tekintve állt a királyoknak (fejedelmek) ritka szép palotája, melynek összes falait és kapuit különféle színű festmények, valamennyi oszlopát pedig zöldkő, gránát és szemakuszi márvány díszítette (Szemakusz, Kis-Ázsiában van, márványbányáiról híres. Dr. K.) Valamennyi ablaka bronzkeretű s kristály- s muránói tükörüveggel volt üvegezve (Murano Velence mellett van, üvegyártásáról híres); padozata indiai mozaikmunka gyanánt finom márvánnyal kirakott kövekkel volt fedve. Különböző alsó és felső helyiségeiben szökőkutak, viztartó medenczék, és csurgók vannak, melyekben tiszta víz bugyog. Ilyen különféle művészi munkák ékesítik.

A vár lakói tudták, hogy az oszmánli seregnek ellen nem állhatnak, azért ezt az erős és gyönyörűséges várost elhagyták s valamennyien a hegyek közé futottak. A vár minden részét elfoglaló tatár sereget lehetetlen volt megfékezni s először a templomok harangjait szedték le s más kincseket is találván, háttartalan és megszámlálhatatlan zsákmányt foglaltak el, azután pedig ezt a szép várost felgyújtották s ez a kíváncsatos, művelt város elhamvadott s benne egyetlen épület sem maradt meg. — Mikor azelőtt Mohammed Gérajj khán a jenői (Jenő vára) ütközetbe ment, ezt a várost útban találta s e Belgrádot körülzárolta és hat nap, hét éjjel nagy csatát vívott, végtére a vár ostromát abbanhagyván, a khán ő fensége a külsővárost (a mostani vár és a szőlőhegyek közötti területen. Dr. Cs.) felégette s ugy távozott el. Azon idő óta az erdélyiek a várost felépítették ugyan, de most felgyujtatván, elpusztult. Ha ennek a várnak a népe ügyesen felkészült volna, sok anyát könybe borítva nagy csatát vívott volna, mert a vár keleti része tiszta mocsár és süppedékes hely; ha a könnyű sereg megy is be abba, a kimenetelre utat nem találván, elsüllyed.

*) A törökök Gyulafehérvárt Erdel Belgrádi, Széksefhehérvárt Üsztülni Belgrád, Nándorfehérvárt Tuna Belgrádi vagy egyszerűen Belgrád néven nevezték. (Dr. K.)

**) Bedesztán, vagy bezesztán, árucarnok, hol szöveteket árusítanak. (Dr. K.)

E város levegője és vize, kertjei, szőlője kellemesek. Az iszlám sereg itt két napig pihent. A tatár seregnek újra rendelet adatott, hogy előcsatározásra induljon, azért tizenkétezer katona Kemény János üldözésére indult. Onnan 5 óráig menve a Maros folyó partján álltunk meg s az összes virágzó falvakat kirabolva felégettük.“

Ezek után Maros-Ujvárra érkeztek, hol az előbbihez hasonló pusztitást vittek véghez, de ez már nem tartozván városunk történetéhez, azért rövid czikkecském e pontnál be is fejezem azon zárószavakkal, hogy városunk élete legközelebb lefolyt 44 évének szemtanuja vagyok. Láttam annak elhanyagoltságát, láttam sülyedését, de láttam annak azon emelkedését is, mely már két évtized óta észlelhető, mennyiben körülbelül 20 év óta Gyulafehérvár városa anyagi és külszínü viszonyai egyes pontokon lassú fejlődésnek indultak ugyan, de szellemi és tudományos élete, mely a városoknak tulajdonképeni erőssége és tekintélyszerzője sokott lenni, még mai napig csak kisvárosias maradt. Egy kis jóakarattal azonban lehetne segíteni ezen is.

Dr. Cserni Béla.

I R O D A L O M.

* **Baromfitenyésztés.** Hazai fejlődő baromfitenyésztésünk sokat köszönhet Hreblay Emil állattenyésztési felügyelőnek, aki nyolc év alatt 10 szakmunkát adott a magyar baromfi kedvelőknek, tenyésztőknek és gazdáknak kezébe, hogy megtanítsa őket a helyes baromfitenyésztés minden fogására. Ismerik is a Hreblay-féle könyveket széles ez országban. Most legújabb munkájával azonban Hreblay oly közkíváncsalmnak tett eleget, amely régtől fogva vágya volt a magyar tenyésztőknek, t. i. az, hogy egy könyvben, mindent feltaláljon s néhány koronáért oly munka birtokába jusson a tanulni vágyó, a melyből minden tekintetben pontos utmutatást nyerhet. E munka Hreblay-nak e napokban megjelent „Baromfitenyésztés“ czimű s 280 lapra terjedő 115 gyönyörű képpel ellátott könyve, mely a szerzőnél Rákoslígeten 3 kor. 20 fillér beküldése ellenében bérmentve kapható. E munka tartalma a következő: I. rész. Általános tudnivalók. 1. A baromfitenyésztők célja, a baromfitenyésztés haszna és fontossága. 2. A baromfitenyésztés multja és jelene. 3. A baromfiak külsejének ismertetése, tekintettel a fajták különféleségére, az ivarra és a használatásból eredő alakulásokra. A szárazföldi és vízi szárnyasok. A gazdasági és diszbaromfiak. II. rész. Gazdasági baromfiak. A) Tyukok. A magyar tyuk, az erdélyi tyuk, az orpington-tyuk, a sárga orpington, a fehér orpington, a langsan-tyuk, a plimut-tyuk. B) A gyöngytyuk. C) Ludak. A magyar lud, az emdeni lud, az olasz lud. D) Kacsák. A magyar kacsa, a pekingi kacsa. E) Pulykafajták. A bronzpulyka a fehér pulyka. III. rész. Külföldi baromfifajták. A) Angolfajták. Fekete és a gyémánt orpington-tyuk. B) Németfajták. A német tyuk, a viandottok, a fehér, a sárga, az ezüst és az arany viandott, a ramelslohi tyuk, a dorkingok, a fogolyszínű és a fehér dorkingtyuk. C) Olaszfajták. Az olasz tyukok, a fehér és a sárga olasztyuk, az ankonai tyuk. D) Franciaifajták. Hudán tyuk, a krév-kör tyuk, s lafilés tyuk, a faveroll tyuk. E) A spanyoltyuk, a minorka. F) Sportfajták. 1. A viador tyukok, az angol viador tyuk. 2. Törpe tyukok, törpe japán kakas és tollaslábu tyuk, a tarka kabó tyuk, a farkatlan törpe-tyuk, a selyemtyuk. G) Pulykák. A francia fekete pulyka, a boszniai pulyka. H) Kacsák. Az aylesburi kacsa, a futó kacsa, rueni kacsa, a tarkacsőrű kacsa, a svéd kacsa. J) Ludak. Pomeraniái lud, amerikai lud. K) Pávák és fáczánok. IV. rész. A tyuktenyésztés. A tyuktenyésztő céljai és a tenyésztésre szánt tyuktörzsek kiválasztásáról, a keltetésre szánt tojások, a keltetés és a keltetésnél használandó eszközök, természetes keltetés, mesterséges keltetés. A csirkék felnevelése, a tyukok takarmányozása, a tyukok elhelyezése, a tyukudvar és ól, annak elhelyezése és berendezése, a tyukház berendezése, az ól, az előszoba, a takarmány és tojástartó kamra, csibenevelőhely, a keltető-helyiség. V. rész. A ludtenyésztés. VI. rész. A kacsatenyésztés. VII. rész. A pulykatenyésztés. VIII. rész. Piaczra való előkészítés és értékesítés. A kappanozás, a baromfiak hizlalása és értékesítése. A kacsák hizlalása és értékesítése, a pulykák hizlalása és értékesítése, a toll, a koppasztás, a toll eltartása, a toll értékesítése, tojások eltartása és értékesítése, keltetési és fogyasztási czélokra, a keltetésre való tojás eltartása és szállítása, a piacra szánt tojások csomagolása és szállítása, a leölt állatok csomagolása és szállítása, szállító kosarak készítése IX. rész. Baromfibetegségek és azok gyógyítása. Élősdiek.

Tetvek, ovantag, a láb elmeszesedés, bélférgek. Betegségek. Béllhurut, szembdagadás, nátha, himlő. Fertőzőbetegségek. Difteritisz, kolera, gümőkór. X. rész. Függelék. Baromfi-tenyésztési irodalom. Beszerzési források. E munka ára 3 korona 20 fillér, mely összeg beküldése ellenében, az bérmentve küldetik. Megrendelhető Hreblay Emil állattenyésztési felügyelő. Rákosliget, V. 3. szám.

* Előfizetési felhívás Nil költeményeire.

Kedves feladatra vállalkozott a Békésmegyei közlöny szerkesztősége. Csinos kötetbe összegyűjtve, kiadja Nil (Dapsy Gizella) költeményeit. A Nil költői álnév mögé szerényen meghúzódó szeghalmi póéta-lelkű leánynak hangzatos szép, mély érzelmeiktől áthatott, szin pompás verseit fogja tartalmazni ez a 10—12 ivnyi terjedelmű, diszesen kiállított kötet, melyet Nil „Anyuskám édes” c. bájos verssel rajongón szeretett anyjának ajánl. — A kötet „Versek” címet fogja viselni és szeptember vége felé hagyja el a csabai „Corvina”-nyomdát. Nil verskötetéhez, amelynek előfizetési ára 2 korona, fölösleges minden további ajánló szó. Az Egyetértés bájos munkatársának hangulatos szép poémái Nil nevét ismertté tették az egész országban és a magyar írók legjelesebb sorába emelték. Előfizetéseket Nil verskötetére elfogad a Békésmegyei Közlöny szerkesztősége és a Corvina könyvkereskedés Csabán.

* **A leleményes Odisszeusz regényes** hányattatásának története, a világ leghíresebb hőskölteményének második része, ezt ismerteti, könnyű, érdekes előadásban az Endrei Zalán-féle Világ Történelmének e heti füzeté. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a Világ Történelme kiadóhivatala, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

* **Deák Ferencz** egy kiadatlan levele. Eötvös Károly nemrégiben részletesen elbeszélte — hallomás után — hogyan támadták meg és fosztogatták ki Deákot zalai szegénylegények. Eötvös Károly hallomásból beszélt el és színezte ki ezt az esetet, most azonban napvilágra került Deák sajátkezű levele, melyben ezt a históriát Keménynek megírta. A levelet a Nemzeti Múzeum kéziratárából — pompás facsimilében — a Nagy Képes Világtörténet adta ki, 229-ik füzetében. A levél egész terjedelmében itt következik:

P.-Szt.-Lászlón, 1863. május 24.

Kedves barátom!

Tegnap este kilencz óra tájban sógorom távollétében, ki egyik távolabbi majorjába ment s még nem tért haza, négy rabló jött sógorom házára. Még az ajtók nem voltak zárva, a rablók a csélédeket összeszedték s fegyveres kézzel őrizték a csélédszobában. Kettő közülök bejön azon szobába, hol én olvastam és azt hitték, én vagyok a háziúr; s puskát emelvén reám, azt kérdezték tőlem: ki vagyok, fenyegettek, hogy ha igazat nem mondok, tüstént keresztüllőnek. Én mondtam, fenyegetésre nincs szükség, nincs okom tagadni nevemet, én Deák Ferencz vagyok, sógora a háziurnak s látogatóban vagyok nála, erre kezdetben nem hitték s a szobaleánytól hasonló fenyegetés mellett kérdezték, hogy én ki vagyok s mikor az ugyanazt mondotta, nekem azt mondták, no az ur ne féljen semmitől.

Ez alatt sógorom semmit nem sejtve megérkezett. Őt is fegyver között ugyanazon szobába kísérték, melyben én voltam és felszólították, hogy egész életembeli keresményét adja át nekik. Ő előadta készpénzét, de ezzel a rablók meg nem elégedtek s elsőbbsen fenyegetésekkel akarták sógoromat kényszeríteni, hogy több pénzt adjon elő. Azután ütni kezdték egy vashélyeggel, melyet a kamarában találtak, vállára és kezeire, melyeket összekötöztek és mellére négyet ütöttek. Ismételve szólítottam őket, ne kinözzék szegény öregem, hiszen ha volna még pénze, azt bizonyosan előadná inkább, mintsem kínzásoknak kitégye magát. Tőlem semmit sem kértek, azt sem kérdezték, van-e pénzem. Én azonban azt mondtam nekik, mivel mindig azt emlegették, hogy nekik az a pénz, mit sógorom előadott, nem elég, én, kitől pénzt nem kértek, kitől mint vendégtől nem is igen vártak pénzt, ime átadom nekik pénzem 220 forintot, de sógoromat ne bántsák. A rabló azt monda, hol van tehát pénzem és elkísért fegyveresen a magam szobájába s midőn a pénzt átadtam neki és arra szólítottam fel, hogy sógoromat ne bántsa, előadtam, hogy borát, gyapjúját, még el nem adta, gabonájának ára elkelt a gazdaságra és adóra, több pénze tehát nem is lehet, mint a mit előadott. No az ur derék ember, kedvéért megteszek, mit lehet. Elmondta, hogy ötlet Hajnal Jánosnak hijják s kértem, adja szavát, hogy sógoromat nem bántja. Ő azt felelte, hogy még most szavát nem adhatja. Majd a másik szobában. A lehetőségig nyugodt hangon capacitáltam s e pillanattól fogva sógoromat többé nem kinözté, sem meg nem ütötte. Még emlegetett azért pénzt, mit sógorom szinte nem adhatott, mert nem volt. Elvitték még sógorom

ezüstjét, nekem néhány ruhadarabomat, sógorom óráját s az enyémet s egy arany tollat. Mind ez másfél óráig tartott, mely idő alatt az egyik felvont, kétesőví puskát folyvást felénk tartotta. Elvégezvén munkájukat, sógorom kezeit feloldották, felszólították, hogy jól szemük közé nézzünk, hogy más ártatlant ő helyettük fel ne akasztassunk s kezdettek bucsuzni. Ekkor én azt mondtam a vezérnek: János, én pénzem a nélkül, hogy kérték volna, magam átadtam, csak sógoromat ne bántsák, átadtam órámat is, de ezt az órát sajnálom, mert igen kedves portékám s ha volna pénzem, szívesen visszaváltanám. Erre a rabló az órát kivette tarisznyájából s mondván: No uram, nekem ugyanis van arany óráim, a pajtásomnak is van, ime vegye vissza az óráját s azt átnyújtotta. Ezután azt mondva, hogy fertály óráig a szobát el ne hagyjuk, azon kocsin, melyet sógorom jött s melyből a lovakat az egész idő alatt nem hagyták kifogni, eltávoztak. Félóra múlva a kocsit visszaküldötték. Engem az egész idő alatt még illetlen szóval sem illeltek, a sógoromon ejtett ütések fájdalmasak voltak s daganatot okoztak, de sem esontot nem törték, sem vérző sebet nem okoztak. Sógoromtól elvitték 800 forintot és asztali ezüstjét, tőlem 220 forintot. Csak elmenetelük után vettem észre, hogy az arany tollat is elvitték, melyet előbb visszadobtak, ugyszintén, hogy viselőruháimból is vittek el néhány darabot. Nagy erőmegfeszítésbe került, míg félóráig külsőleg megtartottam a nyugodtságot, melynek egyedül köszönhetem, hogy némi hatással voltak reájuk szavaim s a szegény öreg sógorom további kínzásoknak nem volt kitéve.

Ezeket azért írom meg, hogy ha talán tulzott, vagy alaptalan tudósításokat kapnál, rektifikálhasd azokat s-levelem után közölhesd a dolog lényegét. Ne használd saját soraimat, de használhatod azok tartalmát. Sógoromnak nincs hála Istennek egészségi baja. Isten áldjon kedves Zsigám.

Hű barátod
Deák Ferencz.

A nagy vállalatnak, mely Nagy Képes Világtörténet czimen 21 kötetre megy, most a 229. füzeté jelent meg. mely már az utolsó, a XII. kötet anyagának egy részét hozza. Egy kötet ára diszkötésben 16 korona, egy igen vaskos és a szövegképek mellett számos műmelléklettel is diszített füzetnek az ára 60 fillér. Kapható és megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Szerkesztő üzenete.

Baromfi-tenyésztés kiadóhiv. Rákosliget. A jelzett munkát eddig nem kaptuk meg.

G. R. Helyben. Nem merek kritikát írni, betörök a fejem.

Sz. 794—1905. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszebeni kir. törvényszéknek 1901. évi 6437. számú végzése következtében Dr. Krasser Gusztáv szászsebesi ügyvéd által képviselt Szászsebesi előleg és takarékpénztár javára kútvali Nistor Sebastian I. Vaszilie s társai ellen 300 kor. s jár. erejéig 1902. évi február hó 5-én

foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 178 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök, lovak, juhok, szekrek, hordók, széna, kukorica stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíróság 1905. évi V. 41/1. számú végzése folytán 300 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi július hó 24. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 3 kor. 10 fil. bíróilag már megállapított költségek erejéig, Kútvalván alperes lakásán leendő megtartására **1905. évi szeptember hó 10-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1905. évi augusztus hó 20. napján.
Papp Károly kir. bir. végrehajtó.

Sz. 2550—1905. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Felszeghy Lajos gyulafehérvári lakos végrehajtónak Kelen Jakab gyulafehérvári lakos végrehajtást szenvedő ellen 191 kor. 98 fil. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári 385. számú telekjegyzőkönyvben A + 4. rndsz. alatti ingatlanra összesen 2432 kor. becsáron az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1905. évi szeptember hó 4-én** d. e. 9 órakor ezen tszék tlkvi hatósága hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3335. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága,
Gyulafehérvárt, 1905. évi május hó 25-én.

A kivonat hitelességét igazolja

Bohuczky János kir. tlkvi kiadó.

Sz. 2429—1905. tlkvi

Arverési hirdetmény kivonat.

Az abrudbányai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság által közhírré tétetik, hogy a „Magura” erdő letarolására alakult társaság végrehajtónak Tomus Alexandru a Gyiki végrehajtást szenvedett elleni 102 kor. tőkekövetelés és 274 kor. 90 fil. költség, továbbá hivatalból csatlakoztatott Képes Ferencznek 20 kor., Dandea Simonnak 114 kor., Detunatának 47 kor. 90 fil., Zlagneanának 200 kor., Weisz Mór és fiainak 1200 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében az abrudbányai kir. bíróság területéhez tartozó bucsuni 1636. sz. tlkvb. A + 1. rszra 800 kor.; az u. o. 133. sz. tlkvb. A + 2. rszra 5 kor., az 1489. sz. tlkvb. A + 1. rszra 28 kor., az 1324. sz. tlkvb. A + 1. rszra 80 kor., a 79. sz. tlkvb. A + 1. rszra 358 kor., az 1885. sz. tlkvb. A + 1. rszra 350 kor., az 1870. sz. tlkvb. A + 1. rszra 22 kor., az 1855. sz. tlkvb. A + 1—2. rszra 84 kor., az 1323. sz. tlkvb. A + 1—2. rszra 76 kor., az u. o. 23. sz. tlkvb. A + 2—6. rszra 58 kor., a 82. sz. tlkvb. A + 1. rszra 342 kor., az 1668. sz. tlkvb. A + 2—3. rszra 44 kor., az 1864. sz. tlkvb. A + 1—2. rsz. alatti ingatlanokra az árverés 224 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendeltetett, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi október hó 17-ikén** d. e. 10 órakor Bucsuni község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 12 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az abrudbányai kir. járásbíróság telekkönyvi hatóságától 1905. évi május hó 31-én.

A kivonat hiteleül a kir. tlkvi. kiadó.

Fizetési nehézségeket

kereskedők, gyárosok, hivatalnokok és iparosoknál bármily helyen szakember insolvenzia jelentés nélkül jogi tanácsos közreműködésével rendez. A szükséges fedett egyezkedési hiteket megszerzi. Csődök egyezkedése is elvállaltatik.

Bleier Fried és Társa

budapesti bejegyzett cég, Budapest, Erzsébet-körút 25.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabad. viharmentes

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly

Bécs, III., Hauptstr. 120. saját házában.

Kívánatra ingyen próba mintakönyv prospektus.

Főraktár: idősb. Misselbacher J. B.-nél Gyulafehérvárt.

Kronsteiner-féle új zománcz Homlokzat-festéke hatóságilag védve.

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománczott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítója a cs. és kir. uradalmak, katonai- és civilintézeteknek, vasutaknak stb. **Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva.** Legolcsóbb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. **Egy négyzetméter 2 1/2 kr.** Meglepő eredmény. **Homlokzat-festék,** viharmentes, mészből oldható, 49 minta olajfestékkel azonos Kgr.-ja **12 kr.-tól** följebb.

Egyszeri átsimítás

Schicht-szappannal

(Szarvas vagy kulcsszappan)

pótol

Kétszeri átsimítást közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye.)

40 katasztrális holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 800.000 gyümölcsfa

különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadoncokban

készlet 1 millió.

Gledicsia

legjobb kerítésnövényben kétünk 1 millió.

Akácza,

erdősítésre alkalmas 1 millió. Diszcsenyék, sétatér, magános fák.

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

SZÖRVESTŐ

A vegyileg megvizsgált, amellel hatóságilag az arczbőrre ártalmatlannak talált

eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arczsórt gyökerestül, anélkül, hogy az arczbőrnek legkevésbé is ártana és az arcznak megadja az üdéséget, finomságot és simaságot.

Ára 7 korona.

Vidéki megrendeléseket diszkrétan utánvét mellett eszközöl:
Schmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

Jövedelmező mellékkereset.

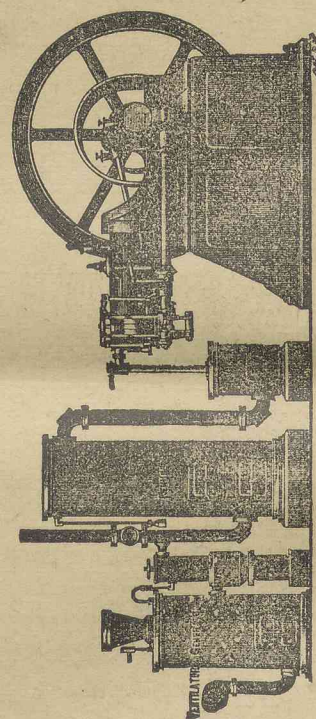
500—600 koronát havonta

kereshet meg nálunk minden hivatású egyén, aki törvényesen megengedett állam- és nyereség-sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával szándézik foglalkozni. Ajánlatok intézendők:

Fővárosi Váltóüzlet Társaság

Adler és Társa céghez

— Budapest, V. Nagykorona-utca 13. —

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.
Benzin- és petróleum-motorok és lokomobilok, sziló-gáz-motortelepek 2—3 fill. üzemeltetéssel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur” fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

J. B. MISSELBACHER SEN. CZEGNÉL GYULAFEHÉRVÁR.

Marosvásárhely: ANT. STAIBL. Szászrégen: C. TRAUGOTT KOSCH.

Amerika.

— Indulás minden szombaton Havreből. —

Francia vonal.

Kényelmes, gyors utazás. Kitűnő ellátás borral és likörrel. Menetjegyek minden amerikai vasúti állomáson. Eredeti árakban. Bővebb felvilágosítás azonnal kapható díjmentesen és bérmentve:

Französische Linie

Wien, IV. Weyringerg. 8.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland-Cementet** ajánl olcsó áron a

Brassai PORTLAND-CZEMENT-gyár

BRASSÓBAN.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.